

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.029/2022/5.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kállai Sándor ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kopcsák Zoltán ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Elmaradt munkabér, valamint munkavállalói azonnali hatályú felmondásra alapított távolléti díj és végkielégítés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.153/2021/10/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 7.M.70.153/2021/11.

Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 254 000 (kettőszázötvennégyezer) forint perköltséget.

Megállapítja, hogy a 160 000 (százhatvanezer) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Az alperes a felperest szarvasmarha tenyésztő munkakörben alkalmazta, teljes munkaidőben, készenléti jellegű munkakörben. A felperes feladatai közé tartozott a tehének elletése. 2021 júliusában az alperesnél feltűnően sok volt a halva születések száma, ezen körülmény miatt az alperes jogszabályi rendelkezés és munkavállalói hozzájárulás hiányában a felperes 2021. júliusi béréből bruttó 37 594 forintot vont le, így a nettó munkabére 149.134 forint volt.

[2] Az alperes a felperessel megegyező szervezeti egységben foglalkozott munkavállaló béréből hasonló mértékű levonást eszközölt, azonban azt a 2021. szeptemberi bérrel később elszámolta, és visszafizette.

[3] A felperes 2021. augusztus 13-án azonnali hatályú felmondással megszüntette a munkaviszonyát, melyet a munkabér csökkentéssel indokolt. Az alperes vitatta a felmondás indokának megalapozottságát, illetve a megszüntetési mód jogszerűségét.

A kereset és az ellenkérelem

[4] A felperes keresetében 37 594 forint elmaradt munkabért igényelt, valamint az azonnali hatályú felmondásra alapítottnan három havi távolléti díjként 750 000 forint,

végkielégítés címén 1 250 000 forint továbbá 127 000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Keresete indokául az elmaradt munkabér követeléssel kapcsolatban előadta, hogy az alperes a halva születések okát a nem megfelelő munkavégzésben látta, holott erről vizsgálat nem készült, semmi nem támasztotta alá, hogy hibázott volna. Az alperes nem vette figyelembe, hogy a szarvasmarha borjak elhullását a nyári, szokatlanul nagy meleg is okozhatta. Amikor augusztusban észlelte, hogy a fizetése kevesebb, az alperes kérdésére azt közölte, hogy a felperes tehet a halva születésekről, a munkáltatónak kárt okozott. Az alperes jogellenesen vont le tőle nettó 26 600 forintot, ennek következményeként jogszerűen szüntette meg a munkaviszonyát. A keresetösszegezését havi 250 000 forintos alapbérrel számította.

[6] Az alperes ellenkérelmében az elmaradt munkabér megfizetése iránti kereseti kérelmet elismerte, azonban az azonnali hatályú felmondásra alapított kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy 2021 júliusában a felperes részére kevesebb munkabért fizetett ki arra hivatkozva, hogy ebben a hónapban 20 halva születés történt, ami többszöröse a havi 1-3 közötti szokásos adatoknak. A következő hónapban a helyzet rendeződött, a halva születések száma visszaállt, és a levonásba helyezett összegeket visszaadta a munkavállalóknak. A 2021 július hónapot érintő levonást elenyésző mértékűnek minősítette. Hangsúlyozta, hogy a felperes 2021. első hét hónapjában több bért kapott, mint amire jogosult lett volna.

[7] Hangsúlyozta, hogy a felperes a munkaviszony fennállása alatt már tárgyalásokat folytatott egy másik munkáltatóval, hogy alkalmazásukba álljon, a felmondást pedig azért adta be, hogy ezzel pénzhez jusson. A felperes korábban már panaszkodott arra, hogy az általa ellátott munkakör nem felel meg neki, ezért más munkakört felajánlott számára, de azt visszautasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[8] A Gyulai Törvényszék 7.M.70.153/2021/10/I. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabér címén 37 594 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 80 000 forint perköltséget, valamint rendelkezett az eljárási illeték viseléséről.

[9] Kifejtette, hogy az alperes a 2021. július hónap vonatkozásában a bruttó 37 594 forint elmaradt munkabér igényt elismerte, így ennek megfelelően marasztalta a munkáltatót.

[10] Az azonnali hatályú felmondás jogellenességét vizsgálva a munkáltató kötelezettségzegését nem tekintette jelentős mértékűnek. A sérelmezett nettó 20 000 forintot kicsivel meghaladó levonást a felperest megillető 149 134 forinthez viszonyítva kisebb összegű tételnek minősítette.

[11] Hangsúlyozta, a felperes a munkaviszony megszüntetését megelőzően más munkáltatóval már előrehaladott tárgyalásban volt, ami motiválhatta az azonnali hatályú felmondás előterjesztését.

[12] Kifejtette, hogy a levonás mértéke nem minősíthető megélhetést veszélyeztető mértékűnek, bár a bérlevonást megvalósító munkáltatói intézkedés jogalap nélkül történt, de az azt kiváltó alperesi felháborodás – bármi lehetett is a kiemelkedően magas halva születések száma – érthető.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[13] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet keresetet elutasító részét változtassa meg, a felperes keresetének adjon helyt, továbbá kötelezze az alperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján perköltség viselésére.

[14] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. § (1) bekezdés a) pontjában, a 42. § (2) bekezdés b) pontjában, valamint a 161. §-ban foglaltakat, illetve szembe megy a Kúria Mfv.I.10.702/2013., Mfv.X.105/2016/5. számú eseteiből és a BH 2020.215. számú eseti döntésből kiolvasható bírói gyakorlattal.

[15] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során több nem releváns tényről tárt fel és azokból téves jogi következtetést vont le. E körben kiemelte, az alperes elismerte, hogy jogsértő módon munkabért vont le a felperestől, amelyet a szarvasmarhaborjak halva születésének számával indokolt, aminek okát pedig a munkavállalók nem megfelelő munkavégzésében látta. Kifogásolta, hogy bár a munkavállalói szakmai hibát semmi nem támasztotta alá, az elsőfokú bíróság az alperesi intézkedés jogellenességének megállapítása ellenére kimondta, a munkáltató felháborodása érthető volt. Kifejtette azon álláspontját, miszerint az ilyen megállapítás nem elfogadható.

[16] Ezzel szemben azt látta lényegesnek, hogy a munkáltatónak az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján bérfizetési kötelezettsége állt fenn, a munkabérből levonásnak pedig csak az Mt. 161. (1) bekezdésben foglaltak szerint van helye. Esetében az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak teljes mértékben megvalósultak, hiszen a bérfizetés lényeges kötelezettség, amit az alperes szándékosan és jelentős, bérének 16-20 %-át érintő mértékben szegett meg. A kötelezettségszegést azért is jelentősnek tartotta, mert a levonás – (tanú 1) tanú által megerősítetten – létfenntartását veszélyeztette.

[17] Hangsúlyozta, az ügyben a tanúbizonyítás indokolatlan volt. Emellett kifejtette, az elsőfokú bíróság által (tanú 2) tanú vallomásából megállapított tény – holt ellések magas száma – az ügy eldöntése szempontjából irreleváns, (tanú 3), (tanú 1) és (tanú 4) tanúk vallomásából pedig a bíróság téves következtetést vont le, az előbbi két tanú ugyanis éppen a levonás jelentős mértékét igazolta, utóbbi vallomásából pedig nem lehetett megállapítani, hogy őt az új munkahely keresése motiválta az azonnali hatályú felmondás előterjesztésében.

Érvelése szerint ez utóbbi körülménynek egyébként a bíróság indokolatlanul nagy figyelmet tulajdonított.

[18] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, valamint perköltséget igényelt megbízási szerződés alapján.

[19] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, abból helyes következtetésre jutott. A felperes más munkavállalókkal együtt felelt a tehenek és üszők elletéséért. Júliusban feltűnően sok halvaszületés történt, amelyek miatt a munkáltató a felperestől és más munkavállalók munkabéréből is levont.

[20] Rögzítette, hogy vizsgálat ugyan nem történt, azonban a holt ellések magas számát nem lehetett az időjárásra fogni, hisz meleg más hónapokban is volt. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a levonás mértéke nem minősíthető megélhetést veszélyeztető mértékűnek figyelemmel arra, hogy az a nettó 20 000 forintot sem érte el.

[21] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes már a felmondást megelőzően tárgyalásban volt egy másik céggel, így a felmondás csupán ürügy volt arra, hogy más munkáltatónál kezdhessen dolgozni.

[22] Kifejtette, hogy a felperes panaszkodott már arra, hogy az évtizedek óta betöltött munkakör nem felel meg neki, ezért felajánlottak neki egy másik munkakört, de azt nem fogadta el.

Az ítéletábla döntése és annak indokai

[23] A fellebbezés alaptalan.

[24] Az ítéletábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján ez erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta, figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[25] A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[26] A jelen eljárásban az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a jognyilatkozatában feltüntetett indok megfelel a törvényi előírásoknak, tehát valós és okszerű. Az elsőfokú bíróság lényegében a felmondási indok valóságát – mivel az alperes a munkabér jogellenes levonását elismerte – a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján elfogadta valósnak. Az okszerűség körében azt vizsgálta, hogy a felmondási ok tekintetében maradéktalanul megvalósultak-e az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában szereplő konjunktív

feltételek. E körben azt állapította meg, hogy a feltételek közül az nem teljesült, hogy a kötelezettségszegés jelentős mértékű legyen. Ennek hiánya miatt döntött a kereset elutasításáról.

[27] A jogvita lényegét illetően tehát az ítéltáblának – a felperes fellebbezési hivatkozásai mentén – arról kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság által hiányolt feltétel fennállt-e, vagy sem.

[28] Helyesen kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi intézkedés jogellenességének megállapítása ellenére kimondta, hogy az alperes „felháborodása érthető volt”. Az elsőfokú bíróságnak nem kellett vizsgálni a halva születések okát, mert önmagában annak nincs jelentősége, hogy a borjak nagymértékű elhullását mi okozta, és nincs jelentősége annak a körülménynek sem, hogy a munkáltató felháborodott-e ezen vagy sem. A vizsgálat tárgyát csak az képezhette, hogy a munkáltató a jogszabályi előírásoknak megfelelően eszközölt-e levonást a munkabérből. Mindezekre figyelemmel elsőfokú bíróság azon kijelentését, hogy a munkáltató „felháborodása érthető volt” az ítéltábla mellőzi az ítélet indokolásából.

[29] Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy jelen perben annak van jelentősége, hogy a munkáltatónak az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján bérfizetési kötelezettsége állt fenn, a munkabérből levonásnak pedig csak az Mt. § 161. (1) bekezdésében foglaltak szerint van helye.

[30] Az Mt.161.§ (1) bekezdése a kizárólag jogszabály, végrehajtható határozat, a munkavállaló hozzájárulása, vagy előlegnyújtás esetén ad lehetőséget a munkabérből való levonásra. Az alperes nem vitatta, hogy az előbbi feltételek nem álltak fenn, valamint azt sem, hogy ennek ellenére a felperes 2021 július hónapra járó munkabérből levonást eszközölt.

[31] Annyiban tehát mindenképpen helytálló a felperes érvelése, hogy a levonással a munkáltató lényeges kötelezettségét szegte meg és ezt szándékosan tette, ugyanis az Mt. 78. § (1) bekezdésben az azonnali hatályú felmondáshoz meghatározott feltételek egy része nem vitásan megvalósult. A fent kifejtettek szerint a kérdést az jelentette, hogy a szándékos, lényeges kötelezettségszegés jelentősnek minősül-e. E körben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes érdekében állt a bizonyítás. A felperes azonban alapul szolgáló körülményként mindössze a levonás tényét és mértékét adta elő, egyéb körülményre nem hivatkozott. A rendelkezésre álló peradatokból tehát csak azt lehetett megállapítani, hogy a felperes részére kifizetett nettó munkabérek 1 hónapra vetített átlaga nettó 183 006,5 forint, a jogellenesen levont összeg pedig ennek 14,5%-a. Ez önmagában – egyéb releváns adatok hiányában – a kötelezettségszegés jelentős mértékét nem támasztja alá.

[32] Nem igazolták a felperes érvelését a Kúria Mfv.I.10.702/2013., illetve Mfv.I.105/2016/5. számú döntései sem, mert egyrészt azok tényállása nagymértékben eltért a jelen per tényállásától, másrészt ezek a döntések nem adtak támpontot a jelentős mérték meghatározásához.

[33] Az elsőfokú bírósággal egyezően az ítéltábla nem tartotta irányadónak a BH 2020.215. szám alatt közzétett kúriai döntést sem azért, mert az abban szereplő tényállás szerint a munkáltató a munkavállaló munkabérének 70 %-át tartotta vissza, ami jelentősen eltérő a felperes esetében alkalmazott 14,5 %-os levonáshoz viszonyítva, ezért önmagában nem lehet irányadó a kötelezettségszegés jelentős mértékének megállapításához.

[34] A tanúvallomásokkal kapcsolatban a felperes arra helytállóan hivatkozott, hogy (tanú 2) tanúvallomása nem tartalmazott releváns adatokat, ezért a tanúvallomása nem volt az ügy mikénti elbírálására kihatással.

[35] Tévesen érvelt azonban azzal, hogy a (tanú 3) és (tanú 1) tanúk vallomása az ő állítását támasztotta alá a kötelezettségszegés jelentős mértéke szempontjából. E tanúk ugyanis mindössze az őket is érintő levonással kapcsolatos szubjektív érzeteiket, illetve annak saját körülményeikkel kapcsolatos hatását adták elő, amelyekből nem lehetett ítéleti bizonyossággal következtetést levonni arra, hogy a felperes esetében a munkáltató kötelezettségszegése a jelentős mértéket elérte volna.

[36] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a „jelentős mérték” fogalmát kiüresítené, ha bármilyen összegű munkabér elmaradás azonnali hatályú felmondásra adna alapot. Az alperes a jogellenes munkabér levonással okozott ugyan sérelmet a felperesnek, de ez a kötelezettségszegés csupán a munkabér egy kis részére vonatkozott – amelynek jelentős mértékét a felperes nem tudta bizonyítani –, egyetlen alkalommal történt, ezért ez nem meríti ki az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat.

[37] Helytállóan hivatkozott a felperes azonban arra, hogy (tanú 4) tanúvallomása nem igazolja, hogy a felperes a munkaviszony megszüntetését megelőzően már az új munkáltatóval volt előrehaladott tárgyalásban. Az, hogy a felperes eldöntötte 2021. augusztus 10-én, hogy megszünteti a munkaviszonyát, augusztus 13-án felmondást fogalmaz meg és augusztus 23-án az új munkáltatóval egyeztet, nem minősíthető úgy, hogy ez motiválta az azonnali hatályú felmondás előterjesztését, de ez a körülmény sem változtat azon, hogy a felperes nem igazolta az azonnali hatályú felmondás jogszerűségéhez szükséges jelentős mértéket.

[38] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást kellő mértékben feltárta, azt a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg és abból helytálló következtetésre jutott, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében – a kifogásolt indokolási rész megállapítás mellőzésével – helybenhagyta.

[39] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a peresztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A perköltség megállapítása a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésén alapul azzal, hogy az alperes a megbízási szerződésen a másodfokú eljárásra 200 000 forint + áfa összegben állapodott meg jogi képviselőjével.

[40] A 2 000 000 forint pertárgyérték figyelembevételével az illeték megállapítása az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdésén alapul azzal, hogy a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2022. december 21.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Gál Attila s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró